

SPRAWDŹ SAM, ZANIM SPRAWDZI CIĘ URZĄD ALBO KONTRAHENT

Czy Twoja firma przeszłaby kontrolę?

Checklista kondycji prawnej w 14 punktach

Odpowiedz na poniższe 14 pytań: TAK lub NIE. Jeśli nad którymś punktem zastanawiasz się dłużej niż 10 sekund — uczciwie policz go jako „NIE WIEM”.

1 Wirtualne porządki (dane rejestrowe)

☐

Pytanie: Czy Twoje dane w CEIDG lub KRS (aktualny adres, kody PKD, zasady reprezentacji) w 100% zgadzają się z tym, jak Twoja firma działa dzisiaj? **Dlaczego to ważne:** Nieaktualne dane to nie tylko bałagan — to ryzyko, że ważna korespondencja urzędowa (np. nakaz zapłaty) trafi pod stary adres i uprawomocni się bez Twojej wiedzy.

2 Pułapki w umowach z konsumentami (klauszule niedozwolone)

☐

Pytanie: Czy masz pewność, że Twoje umowy lub regulaminy nie zawierają zapisów, które rażąco dyskryminują klienta (np. całkowity zakaz zwrotu pieniędzy, Twoje prawo do zmiany ceny bez powodu albo brak Twojej odpowiedzialności za opóźnienia)? **Dlaczego to ważne:** W prawie konsumenckim takie zapisy są z góry nieważne. Nawet jeśli klient podpisał umowę, te paragrafy go nie obowiązują, a Ty ryzykujesz karę od UOKiK za stosowanie nieuczciwych praktyk.

3 Twój codzienny „pancerz” (główny wzór umowy)

☐

Pytanie: Czy umowa, na której najczęściej pracujesz z klientami, była w ciągu ostatniego roku aktualizowana przez prawnika? **Dlaczego to ważne:** Korzystanie z darmowych wzorów „z internetu sprzed lat” to tykająca bomba. Przepisy zmieniają się tak szybko, że stary dokument może nie ochronić Cię w kluczowym momencie.

4 Umowy-widma (terminy z kontrahentami)

☐

Pytanie: Czy prowadzisz rejestr zawartych umów i wiesz dokładnie, które z nich przedłużają się automatycznie oraz kiedy mija „okno” na ich bezpieczne wypowiedzenie? **Dlaczego to ważne:** Przegapienie terminu może oznaczać, że zostaniesz związany drogim kontraktem na kolejny rok, którego wcale nie potrzebujesz.

5 Globalny pułap ryzyka (odpowiedzialność łączna)

☐

Pytanie: Czy kiedykolwiek podliczyłeś swój finansowy „czarny scenariusz”, czyli całkowitą sumę zobowiązań, kar i odszkodowań, jaka ciąży na Tobie na podstawie wszystkich podpisanych kontraktów? **Dlaczego to ważne:** Brak wiedzy o łącznej sumie ryzyk to działanie po omacku. Dopiero globalne podsumowanie odpowiedzialności pozwala ocenić, czy Twoja poduszka finansowa lub polisa OC udźwignęłyby najgorszy możliwy obrót spraw.

6 Test „prawdziwego B2B” i zlecenia

☐

Pytanie: Czy masz pewność, że umowy z Twoimi współpracownikami na B2B lub zleceniach obroniłyby się podczas kontroli urzędowej? **Dlaczego to ważne:** ZUS i urząd skarbowy chętnie kwestionują fikcyjne samozatrudnienie. Jeśli uznają B2B za etat, Twoja firma będzie musiała zapłacić zaległe składki i podatki wraz z odsetkami.

7 Cyfrowy front (strona www i sklep) ☐

Pytanie: Prowadzisz stronę internetową? Czy regulamin, polityka prywatności oraz baner cookies są zgodne z aktualnymi wytycznymi i prawidłowo wdrożone? **Dlaczego to ważne:** Strona www to pierwsze miejsce, które sprawdzają rzecznicy praw konsumenta oraz urzędy kontrolne. Braki w dokumentacji to najprostsza droga do kary.

8 RODO w firmie — realne wdrożenie czy martwy dokument? ☐

Pytanie: Czy masz wdrożone procedury RODO zarówno dla klientów, jak i pracowników, a Twoi odbiorcy faktycznie otrzymują klauzule informacyjne i mają do nich realny dostęp? Czy dopilnowałeś podpisania umów powierzenia danych (DPA) z podmiotami zewnętrznymi (biuro rachunkowe, hosting, CRM)? **Dlaczego to ważne:** Samo posiadanie polityki prywatności ukrytej gdzieś na stronie to za mało. Jeśli klient lub pracownik nie ma łatwego, realnego wglądu w to, jak przetwarzasz jego dane, w ocenie urzędu ochrona nie istnieje. Bez podpisanych umów powierzenia przekazywanie baz danych partnerom (nawet wysłanie dokumentów do zewnętrznej księgowej) to nielegalne udostępnianie danych.

9 Poduszka bezpieczeństwa (polisy i zezwolenia) ☐

Pytanie: Czy kontrolujesz terminy ważności swoich polis OC (biznesowych), koncesji oraz wymaganych prawem zezwoleń? **Dlaczego to ważne:** Nawet jednodniowa przerwa w ważności polisy oznacza, że w razie awarii lub błędu za wszelkie szkody odpowiadasz z własnej kieszeni.

10 Twoje ciężko zarobione pieniądze (faktury) ☐

Pytanie: Czy monitorujesz terminy przedawnienia swoich należności i wiesz, jak odzyskać od spóźnialskich partnerów rekompensatę za koszty windykacji? **Dlaczego to ważne:** W relacjach B2B prawo daje Ci możliwość doliczenia do opóźnionej faktury ustawowej rekompensaty (od 40 EUR wzwyż) — warto z tego korzystać, by zdyscyplinować płatników.

11 Podgląd pod kontrolą (monitoring pracowników) ☐

Pytanie: Jeśli stosujesz w firmie jakiegokolwiek monitoring (kamery w biurze, GPS w samochodach służbowych, monitoring poczty e-mail czy czasu pracy), czy dopełniłeś procedur Kodeksu pracy (odpowiednie zapisy w regulaminie i poinformowanie zespołu z 2-tygodniowym wyprzedzeniem)? **Dlaczego to ważne:** Nagrywanie pracowników lub czytanie ich służbowych maili „po cichu”, bez wcześniejszego formalnego wdrożenia procedur, to rażące naruszenie prawa. Może skutkować nie tylko przegranym procesem w sądzie pracy, ale też dotkliwą karą od UODO.

12 Monitoring klientów i gości ☐

Pytanie: Czy teren Twojej firmy objęty kamerami jest wyraźnie oznaczony tabliczkami (piktogramami), a w widocznym miejscu wisi klauzula informacyjna RODO dla klientów i gości? **Dlaczego to ważne:** Każdy, kto wchodzi do Twojego biura, sklepu czy magazynu, musi od progu wiedzieć, że jest nagrywany, dlaczego to robisz i kto zarządza tymi nagraniami. Brak widocznych oznaczeń to najprostszy pretekst do skargi do UODO.

13 Sztuczna inteligencja w firmie (nowe obowiązki z AI Act)

Pytanie: Czy w Twojej firmie obowiązują jasne zasady korzystania z narzędzi AI (np. ChatGPT, Gemini, Copilot) — kto, do czego i z jakimi danymi może ich używać — a zespół wie, że za treści i decyzje AI odpowiada firma, a nie dostawca narzędzia? **Dlaczego to ważne:** Unijny AI Act od 2025 roku wymaga, by osoby korzystające z AI znały jej działanie i ryzyka — to obowiązek każdego przedsiębiorcy, nie tylko dużych spółek. Wklejenie do publicznego czatu danych klientów czy treści umów bez umowy powierzenia to naruszenie RODO i ryzyko ujawnienia tajemnicy firmy. **Od sierpnia 2026 roku musisz też informować, że klient rozmawia z AI** (np. chatbot na stronie) i oznaczać publikowane treści wygenerowane przez sztuczną inteligencję. Kolejna duża fala obowiązków to grudzień 2027 roku, a w Polsce powstaje właśnie organ nadzoru nad rynkiem AI z prawem nakładania kar.

14 Nowa fala unijnych przepisów (dostępność, sygnaliści, dane)

Pytanie: Czy sprawdziłeś, które z nowych unijnych obowiązków już dotyczą Twojej firmy — cyfrowa dostępność strony i sklepu, wewnętrzna procedura dla sygnalistów, nowe zasady dostępu do danych z urządzeń i chmury (Data Act) czy podwyższone wymogi cyberbezpieczeństwa (NIS2)? **Dlaczego to ważne:** W ostatnim roku weszła w życie cała fala unijnych regulacji, a część obowiązuje wprost — bez osobnej polskiej ustawy. Sklep internetowy sprzedający konsumentom musi od 28 czerwca 2025 roku być dostępny także dla osób z niepełnosprawnościami (wyłączeni są jedynie najmniejsi usługodawcy). Firma, dla której pracę wykonuje co najmniej 50 osób, powinna mieć procedurę zgłoszeń dla sygnalistów. „Nie wiedziałem, że to już obowiązuje” nie chroni przed kontrolą ani karą — warto zmapować, co realnie Cię dotyczy.

CZAS NA PODSUMOWANIE

Twój wynik — ile razy odpowiedziałeś „NIE” lub „NIE WIEM”?

0–2 Solidne fundamenty. Twój biznes jest bezpieczny, potrzebuje jednak drobnych poprawek. Trzymaj rękę na pulsie, wprowadź niezbędne zmiany, śledź zmiany w prawie i wróć do tego testu za kilka miesięcy.

3–5 Masz realne luki. Twój biznes ma kilka słabych punktów. Zacznij od samodzielnego wewnętrznego audytu, zweryfikuj, co trzeba zmienić, i postaraj się jak najszybciej wdrożyć ulepszenia.

6+ Czas na szybkie działanie. Twoja firma działa na niepewnym gruncie. Nie czekaj, aż błędy obnaży kontrola urzędowa, ZUS czy spór sądowy — zrób porządek już teraz.

Chcesz, aby Twoją firmę sprawdził profesjonalista?

Nie musisz zgadywać, czy Twoje dokumenty są bezpieczne. Mogę przeprowadzić dla Ciebie pełny audyt kondycji prawnej Twojej firmy. Otrzymasz ode mnie czytelny raport w formacie światła (czerwone — pilne do poprawy / żółte — warto zmienić / zielone — jest bezpiecznie) oraz konkretne rekomendacje podczas indywidualnego omówienia online: mecenasbiznesu.com/sklep/audyt-kondycji-prawnej

Informacja prawna: ta checklista ma wyłącznie charakter edukacyjny i nie zastępuje indywidualnego audytu prawnego ani porady prawnej. Stan prawny: lipiec 2026 r. © Kancelaria Radcy Prawnego Mateusz Dysiewicz.